

Praca naukowo-podręcznikowa J. Engelhardta „Zasady analizy i oceny działalności gospodarczej przedsiębiorstw kolejowych” jest na polskim rynku wydawniczym absolutnie oryginalnym i niepowtarzalnym opracowaniem. Jest wynikiem doświadczeń teoretycznych i praktycznych Autora. Stała się zarówno syntezą Jego dorobku naukowego, jak i przedstawieniem ujęć analitycznych w badaniach gospodarczych transportu kolejowego. Metoda prezentacji materiału faktograficznego jest na tyle uniwersalna, że poznawać treści książki może studiujący o podstawowym stopniu orientacji w problematyce ekonomiki transportu oraz na tyle specjalistyczna, że zaawansowani znawcy problemów funkcjonowania transportu kolejowego znajdą pełną, niezatartą satysfakcję poznawczą ... Jej wydanie z pewnością będzie rynkowym sukcesem, niezależnie od tego czy skierowana będzie ona wyłącznie do grona profesjonalistów transportu kolejowego, czy też do ogółu studiujących problematykę gospodarki w sektorze kolei ... Recenzent pozwala sobie jeszcze raz podkreślić jej oryginalność, niepowtarzalność i unikatowość problemową, zwracając uwagę na tak rzadką - w ujęciach syntetycznych - procesową analitykę rozważań w całej pracy poświęconej transportowi kolejowemu.

prof. zw. dr hab. Krzysztof Szałucki

Prof. dr hab. Juliusz Engelhardt

Profesor doktor habilitowany nauk ekonomicznych, profesor zwyczajny Uniwersytetu Szczecińskiego. Jego zainteresowania badawcze obejmują naukę o przedsiębiorstwie, analizę ekonomiczną, ekonomikę transportu i politykę transportową. Od 1997 r. kierownik Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstw Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. Autor lub współautor ponad 200 publikacji naukowych - książek, skryptów, artykułów, prac badawczych, opinii, ekspertyz i recenzji. Promotor 10 doktorów nauk ekonomicznych i kilkuset magistrów oraz licencjatów ekonomii. W latach 2008-2010 Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury.

Spis treści

Wstęp 9

Rozdział 1

Uniwersalne zasady analizy i oceny sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw na podstawie sprawozdań finansowych 13

1.1. Wstępna analiza sprawozdania finansowego 14

1.2. Analiza wskaźnikowa sprawozdania finansowego 27

Rozdział 2

Analiza i ocena działalności przewozowej przedsiębiorstw kolejowych 47

2.1. Analiza i ocena ilościowa przewozów 49

2.1.1. Przewozy pasażerskie 49

2.1.2. Przewozy towarowe 54

2.2. Analiza i ocena jakości usług przewozowych 58

2.2.1. Czynniki jakości kolejowych usług przewozowych 59

2.2.2. Metody badania jakości kolejowych usług przewozowych 64

2.2.3. Punktualność i prędkość handlowa pociągów, jako syntetyczne miary jakości kolejowych usług przewozowych 67

2.3. Planowanie i prognozowanie przewozów kolejowych 77

2.3.1. Czynniki popytu na kolejowe usługi przewozowe 78

2.3.2. Planowanie krótkoterminowe przewozów 81

2.3.3. Prognozy przewozów 86

Rozdział 3

Analiza i ocena działalności eksploatacyjnej kolejowych przewoźników towarowych 95

3.1. Efektywność systemu przewozów towarowych 95

3.2. Zdolność przewozowa taboru 103

3.3. Planowanie potencjału przewozowego 113

Rozdział 4

Analiza i ocena działalności eksploatacyjnej kolejowych przewoźników pasażerskich 121

4.1. Efektywność systemu przewozów pasażerskich 121

4.2. Zdolność przewozowa taboru 140

4.3. Planowanie potencjału przewozowego 142

Rozdział 5

Analiza i ocena produktywności zasobów przewoźników kolejowych 145

5.1. Produktywność taboru - wykorzystanie taboru wagonowego i trakcyjnego 145

5.2. System utrzymania i remonty taboru kolejowego jako czynnik wzrostu ich produktywności 153

5.3. Dekapitalizacja i odnowa taboru 161

5.4. Produktywność (wydajność) pracy 167

Rozdział 6

Analiza i ocena działalności eksploatacyjnej zarządców infrastruktury kolejowej 171

6.1. Dostępność sieci kolejowej 174

6.2. Analiza potencjału przewozowego infrastruktury kolejowej 176

6.3. Ocena stanu infrastruktury kolejowej - ujęcie ilościowe i jakościowe 180

6.4. Produktywność linii kolejowych 185

6.5. System utrzymania i remonty jako czynnik wzrostu produktywności infrastruktury kolejowej 187

6.6. Analiza i ocena usług udostępniania infrastruktury kolejowej 191

Rozdział 7

Analiza i ocena przychodów i kosztów przedsiębiorstw kolejowych 197

7.1. Analiza przychodów i kosztów przedsiębiorstw na podstawie rachunku zysków i strat 197

7.1.1. Rachunek zysków i strat jako źródło informacji o przychodach i kosztach 197

7.1.2. Główne kierunki analizy przychodów i kosztów 202

7.2. Układy analityczne przychodów i kosztów działalności przewozowej 205

7.3. Zasady analizy przyczynowej przychodów i kosztów działalności przewozowej 215

7.4. Analiza przychodów i kosztów zarządcy publicznej infrastruktury kolejowej 219

Rozdział 8

Analiza i ocena rentowności przedsiębiorstw kolejowych 223

8.1. Typologia mierników rentowności 224

8.2. Rentowność przedsiębiorstw kolejowych działających na zasadach komercyjnych 236

8.2.1. Poszerzona analiza rentowności bezwzględnej i względnej 237

8.2.2. Czynnikowa analiza wyniku finansowego netto i zyskowności 238

8.2.3. Poszerzona analiza rentowności zaangażowanych aktywów i kapitału własnego 241

8.2.4. Lewarowanie rentowności kapitałów - dźwignia finansowa 244

8.2.5. Rentowność działalności przewozowej 247

8.3. Rentowność przedsiębiorstw kolejowych prowadzących działalność na podstawie umów o świadczenie usług publicznych 272

8.3.1. Dotacje i rekompensaty jako czynnik rentowności kolejowych przewoźników pasażerskich 276

8.3.2. Rozsądny zysk 287

8.3.3. Opłacalność stosowania ulg handlowych 294

8.4. Rentowność usług udostępniania infrastruktury kolejowej - dotacje i stawki 300

Rozdział 9

Strategiczna Karta Wyników jako instrument kształtowania rentowności przedsiębiorstw kolejowych 321

9.1. Ogólne założenia metodyczne 322

9.2. Strategiczna Karta Wyników w przedsiębiorstwach kolejowych 334

Rozdział 10

Analiza kolejowych spółek giełdowych 341

- 10.1. Ogólne czynniki kształtujące kursy akcji spółek giełdowych 349
- 10.2. Sektorowe czynniki ryzyka wpływające na kursy akcji spółek giełdowych 355
- 10.3. Czynniki ryzyka związane z funkcjonowaniem sektora kolejowego 360
- 10.4. Specyficzne czynniki ryzyka związane ze spółkami kolejowymi - przypadek PKP Cargo SA 384
- 10.5. Wskaźniki rynkowe spółek giełdowych 389
- 10.6. Wycena wartości spółek giełdowych 396

Rozdział 11

Analiza efektywności projektów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach kolejowych 405

- 11.1. Klasyfikacja inwestycji 405
- 11.2. Zasady analizy i oceny efektywności inwestycji przedsiębiorstw na podstawie metod dyskontowych 408
- 11.3. Analiza wrażliwości projektów inwestycyjnych 416
- 11.4. Projekty inwestycyjne przedsiębiorstw kolejowych współfinansowane ze środków Unii Europejskiej 417
 - 11.4.1. Ogólne zasady zarządzania funduszami europejskimi 417
 - 11.4.2. Zasady wykonywania analiz kosztów i korzyści - projekty w zakresie infrastruktury kolejowej 424
 - 11.4.3. Zasady wykonywania analiz kosztów i korzyści - projekty w zakresie taboru kolejowego 463
- 11.5. Miejsce analizy kosztów i korzyści w studiach wykonalności projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej 469
- 11.6. Komercyjne projekty inwestycyjne przedsiębiorstw kolejowych 472

Bibliografia 485

Spis tabel 489

Spis rysunków 493